

Kliimaministri määruse „Majandus- ja taristuministri 21. novembri 2019. a määruse nr 65 „Lasterikaste perede kodutoetuse kasutamise tingimused ja kord“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Määruse alusel antav toetus on suunatud lasterikaste perede elamistingimuste parendamisele ja kaasajastamisele. Toetuse andmisega panustatakse ühtlasi elamufondi jätkusuutlikku uuendamisse, energiatõhususe näitajate parandamisse ning ülalpidamiskulude vähendamisse. Toetus on kujundatud selliselt, et toetust saaksid halvimate elamistingimustega pered.

Määruse muudatusega tõstetakse maksustatava tulu piirmäära.

Kehtiv piirmäär (355 eurot) on paradoksaalselt kujundanud olukorra, kus toetust saavad ka pigem heade elamistingimustega pered. Lahenduseks on kavandatud piirmäära tõstmine, mis ühest küljest laiendab toetuse sihtgruppi, kuid teisalt parandab kõrgema sissetulekuga, kuid kehvemate elamistingimustega perede võimalust toetusele kvalifitseerumisel ja panustab seega toetuse eesmärkide saavutamisesse.

Määrus on koostatud kliimaministri määrusena kuna peaministri 19.04.2023. a korralduse nr 25 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ punkti 4 kohaselt kuulub elamumajandus kliimaministri vastutusvaldkonda.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja koostas ning keeleteoimetuse tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ehitus- ja elamuosakonna peaspetsialist Kaie Kunst (tel: 625 6366, e-post: kaie.kunst@mkm.ee). Õiguslikke ettepanekuid tegi eelnõule Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (e-post: gerly.lootus@mkm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest punktist.

Punktiga 1 muudetakse toetuse taotlemise tingimust.

Määruse § 8 lõike 1 kohaselt lähtutakse toetuse andmisel pere majanduslikust toimetulekust ehk leibkonna tulust ühe leibkonnaliikme kohta. Maksustatava tulu piirmäär 355 eurot kehtib 2016. aastast.

Uueks piirmääraks on kavandatud 450 eurot.

Statistikaameti andmetel oli 2021. aastal absoluutse vaesuse piir, mille arvestamise aluseks võetakse arvestuslik elatusmiinimum, 233,6 eurot (neto) ja töötasu alammäär täistööajaga

töötamise korral 584 eurot (bruto). Absoluutse vaesuse piir arvutatakse ekvivalentnetosissetuleku alusel, mis võtab arvesse leibkonna koosseisu ehk leibkonna kogusissetulek on jagatud leibkonnaliikmete tarbimiskaalude summaga.

Andmete ühtlustamiseks on absoluutse vaesuse summale lisatud tulumaks 20% – $233,60/0,8=292$ eurot. Sissetuleku piirmääraks on arvutatud 292 euro ja 584 euro keskmine – $(292+584)/2=438$ €, mis on ümardatud 450 euroni.

Sissetuleku piirmäär 450 eurot korral oleks minimaalselt 4-liikmelise pere (nt üksikvanem ja tema vähemalt kolm kuni 19-aastast last) sissetulek 1 800 eurot kuus, mis on kõrgem, kui näiteks 2022. aasta keskmine brutokuupalk, milleks on 1 685 eurot.

450 eurot on optimaalne piirmäär, mis hoiab tasakaalus taotlejate arvu ja taotluste menetlemise halduskoormuse, lisaks tagab, et ülemäär paljudel taotlejatel ei tekiks õigustatud ootust toetuse saamisele.

Punkti 2 muudatus tuleneb otseselt punktis 1 tehtavast muudatusest.

Määruse lisas sätestatud 2. hindamiskriteeriumi hindepunkti kirjeldust muudetakse vastavalt ja kehtiv lisa asendatakse lisaga muudetud sõnastuses.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määruse eelnõu ei puuduta Euroopa Liidu õigust.

4. Määruse mõjud

Otsene mõju elu- ja looduskeskkonnale, sotsiaalvaldkonnale, regionaalarengule ning laiemalt majandusele tuleneb läbi toetuse, mitte läbi eelnõu, mille mõju on pigem kaudne aidates kaasa toetuse andmise eesmärkide saavutamisele.

Määruse rakendamisega ei kaasne olulist mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele või muud otsest või kaudset olulist mõju.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid ega -tulusid ega täiendavaid tegevusi kohaliku omavalitsuse üksustele ega riigile.

Toetust rahastatakse riigieelarvest mahus 3,04 mln eurot aastas.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvigruppide kaasamine ning avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi vahendusel Sotsiaalministeeriumile kooskõlastamiseks ja Eesti Lasterikaste Perede Liidule arvamuse avaldamiseks.

Sotsiaalministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta. Eesti Lasterikaste Perede Liit arvamust ei avaldanud.